

Pravilno gnojenje vinogradov daje večji pridelek.

Vinarstvu grozijo v zadnjem času velike nevarnosti; posebno pa so raznovrstne bolezni povzročile, da je bil pridelek po različnih vinogradih tako majhen. Vsepovsodi iščemo in stikamo za sredstvi, kako bi zvišali pridelek naših vinogradov in naredili naše trse proti raznim boleznim bolj odporne. Da bi povzdignili rodovitnost naših vinogradov, v to nas silijo tudi vladajoče gospodarske razmere, ker je človeških delavskih moči vsak dan manj in postajajo vedno bolj drage, tako da je neizogibno potrebno izenačiti večje izdatke z večjimi prejemki. Najvažnejše sredstvo, s katerim lahko dosežemo ta namen, pa je gnojenje. Priznati pa moramo, da se je ravno glede gnojenja vinogradnik šele malo seznanil z rezultati vede in prakse in da treba tukaj premagati še marsikateri predsodek.

Splošno je znano, da daje slabo rejen trs malo grozdja in da je še to grozdje slabo in malo vredno. Čim bolj rejen je trs, tem več je alkohola v njegovem vinu. Torej umen vinogradnik ne bo varčeval z gnojem, vendar pa bo tudi gledal, da gnojenja ne bo pretiraval, ampak da bo ostal ž njim v normalnih mejah, dokler se še plača.

Vsaka rastlina potrebuje, da lahko živi in uspeva, določeno množino redilnih snovi; med temi snovmi so najvažnejši dušik, fosforjeva kislina, kalij in apno. Teh snovi se največ porabi in zato se morajo tudi z gnojenjem nadomestiti. Važno je, da vse tukaj navedene redilne snovi nadomestimo, kajti le tedaj bo gnojenje imelo tudi uspeh.

Na razpolago imamo razna gnojila, med katerimi zavzema hlevski gnoj že od nekdaj odlično mesto; ta gnoj vpliva ugodno na vsako zemljo, ker ne daje samo vseh potrebnih redilnih snovi, ampak prst tudi rahlja, drobi in greje, varuje, da ne postane skrapasta in jo oživlja. Ker je njegov učinek vsepovsodi zadovoljiv, je pač v interesu vsakogar, da posveti temu gnojilu posebno pozornost. Zato se naj gnojnica skrbno zbira in gnojišče vedno ohrani mokro in trdno. Dobro je, če dajemo hlevski gnoj v srednjih množinah, zato pa večkrat, tako da pride vsaka tri leta 400 do 500 metrskih stotov na hektar. Pred vsem pa je treba pogosto gnojiti na lahki zemlji, [ker se tedaj gnoj boljše izrabí. Če preveč pognojimo na enkrat, se lahko zgodi, da rodni les premalo zazori in potem lahko v zgodnjem mrazu pozebe.

Če pa hočemo doseči trajno najvišje pridelke, moramo, kakor so izkušnje zadnjih let nepobitno pokazale, na vsak način rabiti tudi umetno gnojilo, ker sami ne dobimo dovolj hlevskega gnoja. Isto se je pokazalo tudi pri intenzivnem poljedelstvu, kjer moramo vsako leto dajati velike vsote za nakup umetnih gnojil. Umetno gnojilo pa ne sme biti glavno gnojilo, ampak ima samo nalogo, da dostavi to, kar hlevskemu gnoju primanjkuje. Za različne redilne snovi imamo različna umetna gnojila na razpolago.

Dušik se lahko daje v podobi čilskega solitra ali žveplovokislega amonijaka. Čilski soliter učinkuje brzo in se v vodi hitro raztopi; zato ga dajemo v dveh ali treh dozah, da se ne splavi preveč v zemljo.

Na hektar ga moramo dati 200 do 300 *kg*, in sicer ga damo prvo tretjino v marcu, drugo, ko začnejo mladi poganjki rasti, in tretjo, ko je trs odcvetel. Če ga dajemo v dveh dozah, damo prvo ob spomladnjem delu, drugo pa, ko je trs odcvetel. Z zadnjo dozo ne smemo dalje čakati, ker sicer les pozno dozori, kar vpliva precej neugodno na grozdje in vino. Čilski soliter se sploh ne podkoplje, ali pa le zelo plitvo, ker pride z vlago sam v prst.

Navadno pa dajejo po gorica h prednost žveplovokislemu amonijaku kot fosforjevemu gnojilu, posebno v peščenih legah, ker se dušik, ki je v tem gnojilu, le počasi topi in se torej ni treba bati, da bi se izpral. Žveplovokislega amonijaka se potrese 180 do 250 *kg* na hektar v jeseni ali v zgodnji spomladi in potem se pokoplje. Dobro je, če ga dajemo v dveh delih, in sicer prvi del v jeseni, drugi pa v spomladi.

Važno ulogo igra med trsovimi gnojili tudi fosforjeva kislina. Čim boljše in finejše je vino, tem več ima te kisline v sebi. Fosforjeva kislina napravi rastline odporne proti raznim boleznim in živalskim škodljivcem, kar se ne more dovolj poudarjati. Vino se najbolj zboljša po porabi fosforjeve kisline zato, ker dobi trs vsled nje večje liste, kar je jako važno za tvorjenje sladkorja; to

D 1972/1332

se kaže najbolj jasno pri fosforjevi kislini, ki se nahaja v Tomaževi žlindri. Tudi postane perje bolj gosto, kar zelo ugodno vpliva na sladkor in kakovost grozdja.

Zelo važno umetno gnojilo v vinogradih je Tomaževa žlindra (ali moka), ki zavzema po vseh vinorodnih krajih med vinogradnimi umetnimi gnojili prvo mesto. To pa zaradi tega, ker je trs trajna rastlina in torej s svojim korenščjem, ki je zelo razvito, to gnojilo popolnoma izrabi; razen tega je to gnojilo vedno lahko raztopljivo, tako da se ga v prsti nič ne izgubi. Najboljše je, če damo vsako jesen na hektar vinograda 5 metrskih stotov Tomaževe žlindre in jo podkopljemo. Čim prej jo spravimo v zemljo, tem boljši bo učinek. Če je iz tega ali onega vzroka nismo spravili v zemljo v jeseni, moramo gledati, da jo spravimo vsaj v zgodnji spomladi. Važno je, da si da kupec, ko kupi Tomaževo žlindro, nje množino fosforjeve kisline in razkrojljivost v citronski kislini garantirati, ker se prodaja tudi manj vredna žlindra, katere fosforjeva kislina se v citronski kislini, torej tudi v prsti, le malo ali prav nič ne razkroji, ki torej ni nič vredna. Najboljše je seveda, če se taka umetna gnojila (tudi kostna moka) kupujejo pri kaki zanesljivi kmetijski strokovni korporaciji, [kakor je n. pr. Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

Dasi imajo vinogradi že po naravi mnogo kalija, vendar je dobro gnojiti tudi s kalijevimi solmi, ker potrebujejo mnogo kalija. Najboljša je v ta namen štiri odstotna kalijeva sol, ki se naj potresa v jeseni ali v zgodnji spomladi in ki je boljša ko kajnit, vsled katerega postane zemlja skorjasta. Na hektar moramo potrositi približno 200 kg. Tomaževa žlindra in kalijeve soli se lahko pred porabo zmešajo, vendar pa se morajo potem takoj potresti, ker bi se sicer sprijele.

Videli smo, da je treba pri srednjem gnojenju s hlevskim gnojem, ki se ponovi vsako tretje leto, še poprečno 200 do 300 kg čilskega solitra (ali 180 do 250 kg žveplovokislega amonijaka), 500 kg Tomaževe moke in 200 kg štiri odstotne kalijeve soli, če hočemo doseči popoln pridelek. Če je več hlevskega gnoja, je seveda lahko manj umetnih gnojil in narobe.

Vsako leto pa treba gnojiti, ker dobi trs na ta način vse redilne snovi in ker se na ta način nič ne izgubi. Če se ne gnoji vsako leto, se mora dati primerno več, kar je pri fosforjevi kislini, če se daje v obliki Tomaževe žlindre, in eventualno tudi pri kaliju prav lahko mogoče. Dati več lahko raztopljivega dušika pa nikakor ni primerno, ker ga prst ne spoji in ne zveže.

Nikakor pa ne moremo dovolj poudarjati, da se morajo navadno dajati dušik, fosforjeva kislina in kalijev gnoj, ker je vsaka teh hranilnih snovi trsu za življenje potrebna in ena ne more nadomestiti druge.

Razen teh gnojil moramo omeniti še apno, ki ni samo za hrano, ampak tudi prst rahlja in skrbi za hitro razkrojitev v zemlji. Zato moramo na težki zemlji dajati vsako tretje leto na hektar po 15 do 20 metrskih stotov apna, ki se potrese v jeseni. Amerikanske trte pa ne trpe mnogo apna.

Na koncu še par besed o gnojenju novih nasadov. V praksi se je pokazalo, da je zelo dobro in ugodno, če damo nasadu že takrat, ko ga delamo, nekaj gnoja na zalogo. V ta namen ga močno pognojimo s hlevskim gnojem in mu dodamo na hektar 12 do 15 g Tomaževe moke, večkrat celo še več. Fosforjeve kisline naj bo zaradi tega več, ker je v zemlji zelo okorna. Kakor hitro pa je je v zemlji večja zaloga, zadenejo koreninice tu in tam na njo in to je jako ugodno za prehranitev trsa. Nikakor pa ni dobro spraviti v zemljo večje množine dušika, ker se zelo lahko izgubi in potem bi imeli od gnojenja le škodo, ker bi drago umetno gnojilo potratili.

L. Stocker.